

Реферат на тему: "Краса і велич рідного слова у поетичній творчості Максима Рильського"

Максим Рильський

РЕФЕРАТ

на тему:

Краса і велич рідного слова

у поетичній творчості

Максима Рильського

М. Рильський надавав проблемам мови великого значення впродовж усієї творчості. Він був надзвичайно вимогливий до мови власних творів, невтомно працював над збагаченням свого поетичного словника. Поет закликав своїх сучасників боротися за чистоту і збагачення української мови. Прикладом такого звернення є вірш "Мова", в якому поет з великою ніжністю і любов'ю говорить про мову. Вона звучить для поета як пісня океану. Мова рідного народу глибока у своїй мудрості. Як тонкий знавець мовних проблем, М. Рильський вважає, що у народу, його поезії, розмовній мові треба шукати джерела нового наповнення літературної мови [цитата].

Мова українського народу – самобутнє і неповторне явище. Обов'язок кожного митця турбуватися про її долю, удосконалювати і збагачувати [цитата].

Своєю творчістю М. Рильський подав гідний приклад турботи про удосконалення мови. І в оригінальній поезії, і у перекладах численних зарубіжних авторів, зокрема російських (Пушкін, Лермонтов), польських (Міцкевич, Словацький), французьких (Верлен), він збагачував українську мову власними новотворами, розширював її синтаксичні можливості.

Вагомий внесок поета у словникову справу української мови. Словники та довідники, видані за участю М. Рильського, не втратили свого значення й сьогодні. Як згадують друзі поета, праця над словниками і зі словниками була найулюбленішим його заняттям.

У вірші "Мова" поет закликає і своїх сучасників частіше "заглядати у словник". На його переконання – "це пишний яр, а не сумне провалля". Високу оцінку дає автор вірша словникові Грінченка й Даля.

Вірш "Мова" написаний у 1956 р. На той час українська мова зазнала помітних деформацій у зв'язку із відведенням їй більшовицькими ідеологами другорядної ролі у суспільстві. Після XX з'їзду партії, на якому було піддано критиці культ особи Сталіна, в якійсь мірі вже можна було говорити про національні утиски і насамперед про занепад національних мов. В Україні одним з перших на захист мови виступив М. Рильський. Його поезія "Мова" у яскраве свідчення цьому.

У 1959 році на IV з'їзді письменників України М. Рильський прочитав вірш "Рідна

мова". Своїм незвичайним виступом на письменницькому форумі поет ще більше загострив увагу на потребі повноцінного функціонування української мови. Для цього українська мова мала всі підстави.

У мові знайшли відгук історія народу, бурхливе, неспокійне його життя, яке поет прирівнює до "гулу віків", "шуму століть". У ньому – "бурі подих", "неволі стогін", "волі спів", "сурма походу світанкова".

В умовах російського царського гноблення українська мова зазнала жорстокого переслідування, нищення. Вдаючись до засобу персоніфікації, поет з боєм згадує страшні знущання блазнів російського царя над її "велично-гідним духом".

Немає сумніву, що підставою для таких поетичних узагальнень М. Рильського були всі ті ганебні документи, які забороняли українське слово в офіційно-діловому мовленні. Це був горезвісний Валуєвський циркуляр, Ємський указ та численні неопубліковані заборони у радянські часи, Про всі ці знущання над словом М. Рильський писав з особливим боєм.

Кожен рядок наведеної строфи узагальнює гірку правду поневолення, спрямованого на те, щоб зникла, вмерла наша мова, щоб не розходилася її слава по світу. За спробу протистояти імперській сваволі не раз доводилося платити власною волею. І це вже стосувалося не тільки минулого століття, а й 20-30-х – кінця 40-х років ХХ століття. Навіть під час хрущовської "відлиги" М. Рильський не міг відверто виступити на захист рідної мови. Саме на такі асоціації наводить його поезія "Рідна мова". Тому у другій частині вірша поет так багато уваги приділяє російсько-українським культурним зв'язкам та вільному розвитку української мови. Зрозуміло, що говорити про "вільне слово" українського народу у колі братніх мов доводилося більше з огляду на те, щоб не накликати біди на себе особисто та й на спроби відродження української культури у післякультурівські часи.

Краса і велич рідного слова оспівані М. Рильським у вірші "Сонет про словник", поемі "Слово про рідну матір" та інших творах.